

Published by
Latvian Publishing Pty. Ltd.
Redakcija / Editorial Office:
19 Westbury Street
Hackney SA. 5069
AUSTRALIA
Tālr.: 0458448642
Fax: 0872002339
ALRedakcija@netspace.net.au
Abonementi / Subscriptions:
PO Box 39 Mitcham
VIC. 3132
Tel.: (03) 94786461

Austrālijas latvietis

AUSTRALIAN LATVIAN NEWS

Nr. 3218 66. gads

Trešdien,
2015. gada
11. februārī

www.australijaslatvietis.com.au

Print post approved
PP 349050/0001

Pēteris Greste brīvs!

Pēteris Greste ierodas Austrālijā. Foto: Andrew Thomas.

Pēc 400 dienām Ēģiptes cietumā, 2015. gada 1. februārī Ēģiptes valdība atbrīvoja "Al Džazira" aģentūras žurnālistu, Austrālijas un Latvijas pilsoni, Pēteri Grestu.

Greste tika arestēts Kairā 2013. gada 29. decembrī kopā ar viņa diviem "Al Džazira" kolēģiem Mohamedu Fahmiju (Mohamed Fahmy) un Baheru Mohamedu (Baher Mohamed) par „netaisnīgiem ziņojumiem“, kas „apdraud Ēģiptes valsts drošību“ un par sadarbību ar Musulmaņu brālību. Pēc piecu mēnešu tiesas prāvas, 2014. gada 23. jūnijā Ēģiptes tiesa piesprieda septiņu gadu cietuma sodu Grestem un Fahmijam, un 10 gadu Baheram Mohamedam. Aresti, turpmākā prāva un bargie sodi tika plaši kritizēti rietumos kā netaisnīgi un kā uzbrukums preses brīvībai.

Kopš Pētera aresta, Austrālijas un Latvijas valdības diplomāti ir nemītīgi darbojušies, lai Pēteri atbrīvotu. ASV prezidents arī vairākkārt mudināja Ēģipti atbrīvot žurnālistus.

Ēģiptes prezidents El Sisijš atzina, ka šī lieta sagādāja Ēģiptei sliktu slavu un sarežģījumus starptautiskās attiecībās. 2014. gada novembrī El Sisijš pasludināja dekrētu, kas deva viņam iespēju deportēt apsūdzētus citu valstu pilsoņus.

2015. gada 1. janvārī Ēģiptes Kasācijas tiesa atzina nozīmīgas problēmas ar pirmo prāvu un paziņoja pārtiesāšanu Pēterim Grestem un viņa kolēģiem. Līdz ar šo lēmumu Pētera status mainījās no nosodīta uz apsūdzēto un deva iespēju izmantot El Sisija dekrētu deportēt Pēteri. Diemžēl viņa divi kolēģi vēl paliek cietumā.

Ēģiptes pilsonim Mohamedam Fahmijam ir līdzīgs statuss kā Pēterim, jo Fahmijam ir arī Kanadas pilsonība un ir iespējams, ka viņu arī deportēs. Nav šobrīd zināms, kā veiksies Baheram Mohamedam, bet Pēteris jau pirmā sarunā ar presi pēc atbrīvošanas izteica solidaritāti ar saviem kolēģiem un darbosies, lai viņus atbrīvotu.

Preses konferencē Brisbanē 2. februārī Pētera vecāki Juris un Lois Grestes un brālis Andrejs bija lielā sajūsmā. Ģimene izteica pateicību visiem, kas ir darbojušies, lai atbrīvotu Pēteri: Austrālijas valdībai un ārlietu ministrei Džūlijai Bišopai; Austrālijas vēstniecībai Kairā un visiem tās darbiniekiem, it sevišķi vēstniekam Ralfam Kingam (Ralph King) un viņa sievai Dženijai par izrādīto viesmīlību Grestes ģimenei; Latvijas valdībai par atbalstu un it sevišķi vēstniecei Kairā Ivetai Šulcai par viņas neatlaidīgo atbalstu; Pētera advokātiem Kairā; Kairas vietējiem palīgiem („fixers”), kuri ir palīdzējuši visiem Grestes ģimenes locekļiem izdzīvot pavadīto laiku Kairā; pateicību arī neskaitāmiem atbalstītājiem, kas ir rakstījuši vēstules valdībām, diplomātiem, lai veicinātu Pētera atbrīvošanu, un arī Pēterim pašam, lai uzturētu viņa garu.

Pēteris Greste šobrīd ir ceļā atpakaļ uz Austrāliju, lai satiktu savu ģimeni Brisbanē. Pēteri pavadīja viņa jaunākais brālis Mikēlis, kurš ir bijis Kairā, kopš šī gada janvāra.

Ojārs Greste

Mūžībā aizgājis izcilais latviešu kordirigents Roberts Zuika

Amerikas Savienotajās Valstīs (ASV) 102 gadu vecumā mūžībā aizgājis latviešu koru kultūras leģenda, diriģents, kultūras darbinieks, pedagogs un publicists Roberts Zuika, vēsta Latvijas Televīzijas "Nakts ziņas".

Roberts Zuika 1936. gadā pabeidza Rīgas Skolotāju institūtu ar īpašu korvadoņa un vijoles skolotāja ieteikumu diplomā. 1943. gadā viņu iesauca Latviešu leģionā, kur viņš jau 1944. gadā Dundagā izveidoja vīru kori un paspēja dziedāt dievkalpojamos Dundagā, Popervālē un Valdemārpilī. Vienību pārceļa uz Poliju, Pozemsdorfā pie Tornas, sekoja jucekļīga atkāpšanās Pomerānijā, padošanās gūstā Šverinā, tad Hagenavā un pēdīgi lielajā gūstekņu nometnē Putlosā (Ziemeļvācijā), kur nometnes pastāvēšanas laikā doti 23 koncerti. Gūsta laiku beidzot, koris nolēma neizirt un darboties ar "Zuikas vīru kora" nosaukumu, pulcējoties

Lībekā, vēlāk Anglijā.

"Zuikas vīru koris" pastāvēja līdz 1961. gadam, kad diriģents ar ģimeni bija spiests no Anglijas pārcelties uz Kalamazū (ASV), kur nodibināja latviešu vīru kora Grand Rapidu jauktā kora vadību. 1967. gadā Roberts noorganizēja Garezera Pirmo Dziesmu dienu, kas turpinās joprojām un būs jau trīspadsmitā nākamgad.

Viņš bijis virsdiriģents Dziesmu svētkos Toronto, Klīvlendā, Bostonā, Čikāgā, Eiropas Dziesmu svētkos Hannoverē un Londonā, 32. kultūras dienās Austrālijā. Kopš 1990. gada diriģējis visos Dziesmu svētkos Rīgā. Savā simtgadē Zuika diriģēja XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku kopkori.

Zuika dzimis 1913. gada 20. janvārī Lubejas pagastā, Latvijā.

LA.lv

RŪDOLFS BLAUMANIS

Kārlis Rūdolfs Leonīds Blaumanis dzimis 1. janvārī, 1863. gadā, Ērgļu muižā, kur viņa tēvs bijis pavārs. māte istabene. Māte bijusi laba dzīves novērotāja un tai piemītusi dziļa dzīves gudrība. Viņa ļoti ietekmējusi Blaumaņa gara pasaules veidošanos. Tā bijusi arī pirmā rakstnieka darbu novērtētāja, kuŗus tas viņai vienmēr nolasījis pirms iespiešanas.

Kad Rūdolfam 5 gadi, vecāki pārcēlās uz Braku mājām, kuŗas tēvs nomāja no muižnieka. Blaumaņa izglītība bija vāciska. Vispirma 5 g. Ogres privātskolā, tad 6 gadus Rīgas vācu tirdzniecības skolā, tādēļ viņa pirmais stāsts Wiedergefunden iespiests vācu valodā. Abās valodās rakstījis līdz 1893. gadam, pēc tam tikai lat-

viski.

Dr.phil. Kārlis Kārklīņš raksta autobiogrāfijā par rakstnieku, ka blakus pamatizglītībai, viņā mita spēcīgas slāpes pēc tālākas, plašākas izglītības. Kārklīņš citē Blaumaņa vēstuli R. Jirgenam, kur Blaumanis raksta: „Es ļoti sāpīgi sajūtu, ka man daudz, daudz trūkst un gribētu kaut cik iegremdēties vispār dziļākā gara dzīvē“. Blaumanis prasa Jirgenam grāmatu sarakstu, kuŗās var dabūt pamatīgāku ieskatu modernajā filozofijā un dabas zinātnēs.

Īsu laiku strādājis apiņu tirgotāja Fārbacha kantorī, kur jau manītas pirmās plaušu slimības zīmes. No 1885. līdz 1887. gadam mācījās lauksaimniecību pie Kokneses muižas pārvald-

nieka, bet nevarēja ar to saprasties un pārnāca uz Brakiem. 1890. gadā sāka Rīgā strādāt Zeitung fuer Stadt und Land redakcijā, rakstīdams par notikumiem latviešu dzīvē, literatūrā un teātrī. Tuvs personīgs un literārs draugs viņam kļuva pārvācojies krievu žandarmērijas dēls Viktors fon Andrejanovs, dzejnieks un publicists, kas savu latviešiem draudzīgo uzskatu dēļ asi sanaidojās ar Baltijas vāciešiem un daudz palīdzēja Blaumanim ar padomiem un atsaucsmēm. Fon Andrejanovs arī iepazīstināja viņu ar Nīči, Šopenhaueru. Tomēr, kā saka prof. Kārklīņš, psiholoģiskus novērojumus Blaumanis izdarījis pats, novērodams ļaudis viņu ikdienas dzīvē.

Blaumanis rakstījis visās literārās formās, izņemot romānu un poēmu. Kā humorists ar vārdiem Grāvracis un Puliers savās satīrās cīnījies pret sava laikmeta ākstību un ģeķību, netaupīdams ne nacionālistus, ne sociālistus. Blaumaņa liriskie dzejoļi izceļas ar pārdzīvojamu īstumu. Dažus no tiem atmiņā palīdz saglabāt arī Em. Dārziņa komponētās (Vēl tu rozes plūc, Kā zagšus) kā arī tematika, kā, piemēram, balādi Tālavas taurētājs. A.Johansons piezīmē, ka balādē ietverts spēcīgs patriotisks pārdzīvojums un vārdi „Mans zelts ir mana tauta, Mans gods ir viņas gods“

latviešu nacionālajā dzīvē ieguvuši gandrīz liturģisku nozīmi. Īstais Blaumaņa radītājs spēks parādās novelē un drāmā.

Pēc pirmām novelēm Pērkona negaiss un Raudupiete, kuŗam piekaŗ epitetu - paraugnovēles, Blaumanis uzraksta par klasiskiem kļuvušus darbus: Salna pavasarī, Purva bridējs, Andriksone, Nāves ēnā. Noveļu drāmatiskā koncepcija ļauj tās pārstrādāt skatuvei, piemēram Pērkona negaiss pārtop drāmā Pazudušais dēls, Purva bridēja sižets izmantots drāmā Ugunī, vēlāk Jāņa Kalniņa operā ar

(Turpinājums 2. lpp.)